

Keskiaika puhuttelee Niklas Winteriä ja mikä parasta, Winterin taiteellinen työ aikakausien silloittajana puhuttelee hänen aikalaisiaan. Hieno Piaa cantiones -levytys syntyi vuonna 2002, ja jo tuolloin oli mukana yksi uuden levyn muusikoista, vibrafonisti Severi Pyysalo.

Graduale-albumi julkaistiin syyskuussa 2023, ja se rakentuu Suomen vanhimmista ylöskirjoitetuista melodioista (messulaulukirja Graduale Aboense), muutamasta muustakin keskiaikaisesta teemasta, Winterin sävellyksistä ja levyllä soittavan jazzkvartetin muusikoiden omista improvisaatioista.

Yhteisten jaksojen ohella näet soittimista jokainen, eli Niklas Winterin kitara, Severi Pyysalon vibrafoni, Henry Lowtherin trumpetti ja Juho Laitisen sello, saa levyllä oman yksinäisen hetkensä. Nämä improvisaatiot soljuvat mietiskellen vanhan musiikin seassa, ja Winterin oma aivan maaginen kitarameditaatio Matilda on kuin Graduale yhdeksi timantiksi tiivistettynä. Keskiaikaisia teemoja puolestaan tulkitsee Winterin sovituksin 13-jäseninen kamarikuoro Utopia, jota johtaa Mikael Maasalo.

Nyt on vanha kunnon albumikokonaisuuden idea on kunniassaan. Toki minkä tahansa kappaleen voi halutessaan irrottaa erilliskuunteluun, mutta parempi ratkaisu on kunnioittaa huolella laadittua kokonaisuutta, kuunnella musiikki juuri niin kuin on tarkoitettu, pienistä osasista yhtenäiseksi kasvavana taideteoksena.

On nimittäin saavutettu ihmeellinen ykseys: ikiaikaiset melodiat ja jazzlähtöinen musiikki, oli se sitten sävellettyä tai improvisoitua, puhuvat samaa kieltä, luovat levyllä rikkumattoman tunnelman.

Ajattomuuden sinettinä lopussa soi yksinään Laitisen sello, jonka voi kuulla yhtä hyvin nykytaidemusiikkina kuin heijastuksena vanhimmista ihmisen luomista soivista äänistä.